

معرفی

در «روش قضاوت عملکرد»، هدف کسب مهارت ارزش یابی عملکرد دیگران توسط فراگیرنده است. این طرح برخلاف روش های سنتی است که مریبان معیارهای قضاوت را تدوین و سپس به کمک آن ها عملکرد و مهارت فراگیرندگان را ارزیابی می کنند. هدف این طرح آن است که فراگیرندگان، پذیرش مسئولیت مشترک برای کسب مهارت توسط هر یک از اعضا را تمرین کنند.

ابتدا از فراگیرندگان خواسته می شود یک فعالیت یا یک سلسله اعمال را انجام دهند (ارزشیابی ورودی) تا یک حد پایه برای سطح فعلی آنان تعیین شود. سپس فراگیرندگان در گروه ها گرد هم می آیند تا معیارهایی را برای تعیین یک عملکرد مؤثر در اجرای مهارت تنظیم کنند. این معیارها در مقایسه با استانداردهای خارجی، پالایش می شوند. سپس هر شخص، معیارها را در مورد سطح اولیه ی عملکرد اشخاص دیگر به کار می برد و هر کس نقدی از عملکرد اولیه ی خود دریافت می کند. این دور عملکرد و نقد، تا زمانی تکرار خواهد شد که افراد به سطح کارایی تعیین شده برسند.

پذیرش مسئولیت مشترک برای کسب مهارت قرآن آموزی

♦ حسین اویسی

مدرس تربیت معلم شهید رجایی قزوین

برخی مزایا

- ✓ اصلاح و تقویت مهارت ها و فعالیت های عملی؛
 - ✓ یادگیری عمیق؛
 - ✓ آشنایی با تفکر انتقادی؛
 - ✓ تمرین مهارت کمک به یکدیگر؛
 - ✓ تبادل نظر درباره ی معیارها؛
 - ✓ نقادی و مقایسه ی فعالیت ها.
- هدف کلی: آشنایی با آداب کلاس قرآن کریم،
با اجرای این روش، از فراگیرندگان انتظار می رود:
۱. با نقش و اهمیت قرآن در زندگی مسلمانان آشنا شوند.
 ۲. به حضور در کلاس قرآن و رعایت آداب آن تمایل پیدا کنند.
 ۳. به حضور در کلاس قرآن و تلاوت آن به همراه دوستان علاقه نشان دهند.
 ۴. از خواندن قرآن کریم شادی و نشاط احساس کنند.
 ۵. نسبت به اعمال و رفتارهای خود در کلاس قرآن احساس مسئولیت کنند.

نمونه ی تدریس^۱

این روش در قالب کارگاه آداب کلاس آموزش قرآن برای دانش آموزان کلاس های اول، دوم و سوم راهنمایی با مشخصات زیر به اجرا در می آمد:

تعداد فراگیران: ۳۰ نفر

۶. با وظایف هر مسلمان نسبت به قرآن آشنا شوند.
۷. بتوانند نمونه‌هایی از مصادیق رعایت آداب قرآن در کلاس را پرشمارند.
۸. برخی از آداب تلاوت قرآن را نام ببرند.
۹. درباره‌ی انجام برخی از وظایف خود در برابر قرآن با دوستانشان گفت و گو کنند.
۱۰. درباره‌ی آداب تلاوت قرآن، در قالب نوعی فعالیت گروهی، قضاوت کنند.
- وسایل مورد نیاز: شش ورق مقوای ۳۵×۵۰ سانتی متری و یک ورق مقوای ۷۰×۱۰۰ سانتی متری، پنج عدد ماژیک به رنگ‌های متفاوت، تخته یا تابلوی کلاس.

فضا و مدل کلاس: کلاس مناسب، با صندلی‌های متحرک برای تشکیل گروه‌های شش نفری.

مراحل اجرا

معلم: «برای هر کاری آدابی وجود دارد. مثلاً اگر شما امروز بخواهید به دیدار دوستی که خیلی وقت است او را ندیده‌اید، بروید، خود را آماده می‌کنید و سپس در محل دیدار حاضر می‌شوید. ما هم از امروز به مدت یک سال قرار است در محضر خدای سبحان حاضر شویم و از سخنان گوهر بار آفریدگار جهانیان که سرآغاز هر سخنی است، بهره‌بریم. بدین منظور لازم است، با آداب کلاس قرآن آشنا شویم.

امروز من قصد دارم، با همکاری شما پیشنهادهایتان را برای رعایت هرچه بهتر آداب کلاس قرآن جمع‌آوری کنم. برای این کار لازم است به گروه‌های شش نفری

تقسیم شوید. من به هر گروه یک ورق مقوای ۳۵×۵۰ سانتی متری و دو عدد ماژیک می‌دهم تا به وسیله‌ی آن‌ها و با همکاری اعضای گروه، آداب کلاس قرآن را بنویسید و سپس آن را روی تابلو نصب کنیم.»

مرحله‌ی اول

فراگیرندگان با همکاری یکدیگر، آداب کلاس قرآن را با خط درشت که قابل دیدن باشد، به ترتیب روی مقوا می‌نویسند. معلم یادآوری می‌کند که هنگام تهیه‌ی تابلوی آداب کلاس قرآن، به موردهای زیر دقت کنند تا امتیاز بیشتری به دست آورند. (جدول ۱)

مرحله‌ی دوم

فراگیران، پس از اتمام فعالیت‌های خود، حاصل آن را روی تابلوی کلاس نصب می‌کنند تا همه ببینند. معلم مقوایی بزرگ‌تر را در کنار فعالیت گروه‌ها نصب می‌کند و سپس به کمک گروه‌ها به ارزش‌یابی فعالیت‌هایشان براساس جدول ارزش‌یابی می‌پردازد.

مرحله‌ی سوم

پس از ارزیابی کار گروه‌ها، بهترین گروه در طراحی و خوش‌نویسی مشخص می‌شود و معلم آن‌ها را برای نوشتن و طراحی تابلوی تکمیلی دعوت می‌کند. در این مرحله، معلم به کمک گروه‌ها و بدون اعمال نظر، به رهبری فراگیرندگان و برای قضاوت درباره‌ی کار خودشان، به جمع‌بندی، پالایش و انتخاب بهترین آداب و ثبت آن‌ها می‌پردازد. (جدول ۲)

جدول ۱. ارزیابی کار گروه‌ها

ملاک ارزیابی	حداکثر امتیاز	سوره‌های قرآن		
		سجده	بقره	قصص
خوش خطی	۴			
طراحی	۴			
انتخاب گزینه‌ی مناسب	۱۰			
سرعت و دقت	۲			
جمع امتیازات				

جدول ۲

کتاب کلاس قرآن

۱. با وضو وارد کلاس شویم.
۲. با ذکر صلوات و اعوذ بالله و بسم الله. قرآن را تلاوت کنیم.
۳. هنگام تلاوت سکوت را رعایت کنیم تا مورد رحمت خدا قرار بگیریم.
۴. در کلاس قرآن با حضور قلب وارد شویم.
۵. با نیت نزدیکی به خدا قرآن را تلاوت کنیم.
۶. ...

مرحله ی چهارم^۲

معلم: شما توانستید به کمک یکدیگر، آدابی را به صورت منشور برای کلاس قرآن تهیه کنید. من آن را در کلاس نصب می کنم تا در معرض دید همگان باشد و همه آن را رعایت کنند. البته اولین کسی که به مقررات تعیین شده از طرف شما عمل می کند، معلم قرآن شما^۳ خواهد بود. شما به من تکلیف کرده اید که درس را با ذکر صلوات شروع کنم یا این که با وضو به کلاس وارد شوم و...

زیرنویس

۱. همین الگو را می توان با کمی تغییر در راهبرد ایجاد انگیزه، در کلاس های دیگر نیز اجرا کرد.
۲. طرح نهایی را می توان به ماهرترین گروه داد تا در ساعات غیر کلاسی آن را تنظیم کند و برای نصب در کلاس آماده سازد.
۳. مناسب است در هر جلسه که وارد کلاس می شود، تکلیف خود را متذکر شود.

